

การสอนแบบ “Super Service” ปาฏิหาริย์แห่งการเรียนรู้ “Super Service” Teaching Style: The Miracle of Learning

ธงชัย สมบูรณ์¹

บทคัดย่อ

การสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาอัตลักษณ์ของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน การสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น สามารถเรียกได้ว่าเป็น “สุดยอดของการบริการ” คือ สุดยอดแห่งการบริการให้กับผู้เรียน การสอนแบบ “Super Service” มุ่งประกอบทางด้านกายภาพ และทางด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบทางด้านกายภาพขึ้นอยู่กับครู ซึ่งมีรูปลักษณ์และกิจลักษณะตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้/ข้อความรู้ ได้อย่างชัดเจน ผู้สอนจำเป็นต้องมีบทบาทคล้าย “นักแสดง (actor)” เพื่อให้การเรียนการสอนมีความสอดคล้องและกลมกลืนกับเนื้อหาที่จะส่งไปยังผู้เรียน นอกจากนี้ การใช้สื่อที่ผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนกระบวนการสอนนั้นผู้สอนต้องสอดแทรกทักษะชีวิต และทักษะเชิงธรรมะ เพื่อประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตที่สมบูรณ์ขึ้น ส่วนองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมห้องเรียน โรงเรียน และเพื่อน ตลอดจนครอบครัว เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดบรรยากาศแห่งอุทยานการศึกษาและกัลยาณมิตร ปาฏิหาริย์แห่งการเรียนรู้ของการสอนแบบ “Super Service” ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้จากครูที่ทำหน้าที่การสอนในแต่ละชั่วโมง เพราะ “ความตั้งใจดีเป็นสิ่งที่สัมผัสได้” ท้ายสุดจะทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงตน และเป็นอยู่ได้ในสังคมอย่างปกติสุข

คำสำคัญ: การสอนแบบ “Super service”, การเรียนรู้

Abstract

Teaching is permanently important for the learner's development in every aspects such as economic, politic and socio-cultural. Teaching based on effective efficiency will be called “Super Service,” if we reach to the discourse of education, it's a one of an industry service. So teaching can be mentioned indeed. The two major components of “Super Service” teaching style are provided into the physical aspect and the environmental aspect. For the physical aspect teacher is main monitor in class. Manifest and latent functions will be explicated by teacher. Teacher's performances and characters

¹รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

are very important to his teaching in each period of responsibility. Including to knowledge of teaching must transferred within category of knowledge and body of knowledge in the present situation. Teacher has to act as “an actor” to fulfill the teaching environment in the total perspective too. For the medias, these are fashionable and their appropriateness for using in each period of teaching. In the process of the teaching, life skill and Dhamma skill will be leading to this process. For the environment aspect, the brighten classroom, the pleasant school, true friends and a warm hearted family are also an indirect components for “Super Service” teaching style efficiency and its success. Anyway, in each period of teaching the learners can percept in what teacher does with the quotation “Willingness can be experienced”. Regards to “Super service” teaching style is strongly recommended for the learner’s existence and being of life as a total development.

Keywords: “super service” teaching style.

ความนำ

ปฐมบทแห่งการสอน โดยทั่วไปแล้วตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์เกิดขึ้นในโลกนี้ มนุษย์จะถูกสอนหรือถูกถ่ายทอดความรู้ที่เป็นทักษะเพื่อการใช้ชีวิตในสังคม โดยส่งผ่านกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้พ่อแม่จะมีบทบาทหลักในการถ่ายทอดความรู้/องค์ความรู้ หรือข้อความรู้ที่ได้นั้น โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดแห่งการขัดเกลาดังกล่าว (การสอน) คือ การเป็นพลเมืองดีและการเป็นคนดีของสังคม ตลอดจนสามารถดำเนินวิถีชีวิตได้อย่างเป็นปกติตามสภาวะแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่ นั่นคือหลักปรัชญาพื้นฐานที่เป็นมงคลชีวิตแห่งการอบรมสั่งสอนในวาทกรรมของครอบครัว

เมื่อสังคมมีความเจริญมากขึ้น การสร้างชุมชนและการหากฎระเบียบทางสังคมมาเป็น “สภาวะ” ตลอดจนเครื่องยึดเหนี่ยว จึงมีการสถาปนาความศักดิ์สิทธิ์แห่งวัด/สุเหร่า/โบสถ์ ให้เป็นสถานที่ที่สามารถชี้ทางบรรเทาทุกข์ ชี้อุปถัมภ์สาคต่อสังคมได้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคาดหวังว่าผู้ที่เข้ามาเรียนรู้ หรือเข้ามาศึกษาในที่แห่งนี้จะเรียนรู้เพื่อเข้าใจในแก่นแกนแห่ง “โลกียะและโลกุตระ” ฉะนั้นการสอนจึงดูเหมือนว่าไปผูกยึดและติดกับศาสนสถาน

ซึ่งคนทั่วไปต่างก็ให้การยอมรับว่าสิ่งเหล่านี้เป็น “เครื่องหมายของคนดี”

เมื่อโลกมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกหลังยุคใหม่ (post-modernization) สถาบันทางการศึกษาหลาย ๆ แห่ง ในหลาย ๆ ประเทศต่างพยายามสืบเสาะหากลยุทธ์ ยุทธวิธี รวมทั้งรูปแบบแห่งการเรียนรู้ (pattern of learning) เพื่อที่จะให้นักเรียน/นักศึกษาได้มีความประทับใจในการเรียนการสอนในแต่ละคาบ (period) ในแต่ละภาคการเรียน ซึ่งความประทับใจนั้นยังนำมาซึ่งทั้งความรู้/องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ถูกถ่ายทอดจากผู้สอนมายังผู้เรียนเพื่อให้เกิดมิติแห่งความเข้าใจ การเข้าถึงและการนำไปเพื่อปรับปรุง ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ทฤษฎีการเรียนรู้ ... สูตรรททาแห่งการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ (learning theory) การเรียนรู้คือกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิดคนสามารถเรียนได้จากการได้ยิน การสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มัก

เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนซึ่งมีเนื้อหาสาระตามแก่นแกน ทฤษฎีที่ผู้เขียนนำมาฉายภาพแห่งฐานคิดประกอบด้วยห้าทฤษฎี ดังนี้ การเรียนรู้ตามทฤษฎีขอบคลุม การเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมเยอร์ การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบรูเนอร์ การเรียนรู้ตามทฤษฎีของไทเลอร์และทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) Bloom ได้แบ่งการเรียนรู้เป็น 6 ระดับ ประกอบด้วย (1) ความรู้ที่เกิดจากความจำ (knowledge) ซึ่งเป็นระดับต่ำสุด (2) ความเข้าใจ (comprehend) (3) การประยุกต์ (application) (4) การวิเคราะห์ (analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้ (5) การสังเคราะห์ (synthesis) สามารถนำส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่ (6) การประเมินค่า (evaluation) วัดได้ และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิด ประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของเมเยอร์ (Mayor's Taxonomy) ในการออกแบบสื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์ความจำเป็น เป็นสิ่งสำคัญ และตามด้วยจุดประสงค์ของการเรียน โดยแบ่งออกเป็นย่อยๆ 3 ส่วนด้วยกันคือ (1) พฤติกรรม ควรชี้ชัดและสังเกตได้ (2) เงื่อนไข พฤติกรรมสำเร็จได้ควรมีเงื่อนไขในการช่วยเหลือ (3) มาตรฐานพฤติกรรมที่ได้นั้นสามารถอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของบรูเนอร์ (Bruner's theory) (1) ความรู้ถูกสร้างหรือหล่อหลอมโดยประสบการณ์

(2) ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบในการเรียน (3) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความหมายขึ้นมาจากแง่มุมต่างๆ (4) ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง (5) ผู้เรียนเลือกเนื้อหาและกิจกรรมเอง (6) เนื้อหาควรถูกสร้างในภาพรวม

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของไทเลอร์ (Tylor's theory) (1) ความต่อเนื่อง (continuity) หมายถึง ในวิชาทักษะต้องเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะในกิจกรรมและประสบการณ์บ่อยๆ และต่อเนื่องกัน (2) การจัดช่วงลำดับ (sequence) หมายถึง หรือการจัดสิ่งที่มีความง่าย ไปสู่สิ่งที่มีความยาก ดังนั้นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีการเรียงลำดับก่อนหลัง เพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น (3) บูรณาการ (integration) หมายถึง การจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมดของผู้เรียนที่จะได้ใช้ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ต่างๆ กัน ประสบการณ์การเรียนรู้ จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์ที่แวดล้อม

ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้นของกาเย่ (Gagne's theory) (1) การจูงใจ (motivation phase) การคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้ (2) การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (apprehending phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ (3) การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (acquisition phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว (4) ความสามารถในการจำ (retention phase) (5) ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (recall phase) (6) การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (generalization phase) (7) การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (performance phase) (8) การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (feedback phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลสำเร็จจะทำให้มีผลดี และประสิทธิภาพสูง

องค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ จากแนวคิดนักการศึกษา กาเย่ (Gagne) ประกอบด้วย (1) ผู้เรียน (learner) มีระบบสัมผัสและระบบประสาทในการ

รับรู้ (2) สิ่งเร้า (stimulus) คือ สถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (3) การตอบสนอง (response) คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

การสอนด้วยสื่อตามแนวคิดของกาเย่ (Gagne)

(1) เร้าความสนใจ มีโปรแกรมที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เช่น ใช้การ์ตูน หรือกราฟิกที่ดึงดูดสายตา (2) ความอยากรู้อยากเห็นจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน การตั้งคำถามก็เป็นอีกสิ่งหนึ่ง (3) บอกวัตถุประสงค์ ผู้เรียนควรทราบถึงวัตถุประสงค์ ให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนเพื่อให้ทราบว่าบทเรียนเกี่ยวกับอะไร (4) กระตุ้นความจำผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์ในการโยงข้อมูลกับความรู้ที่มีอยู่ก่อน เพราะสิ่งนี้สามารถทำให้เกิดความทรงจำในระยะยาวได้ เมื่อได้โยงถึงประสบการณ์ผู้เรียน โดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับแนวคิด หรือเนื้อหาอื่นๆ (5) เสนอเนื้อหา ขั้นตอนนี้จะเป็นการอธิบายเนื้อหาให้กับผู้เรียน โดยใช้สื่อชนิดต่างๆ ในรูปกราฟิกส์ หรือ เสียง วิดีโอ (6) การยกตัวอย่าง การยกตัวอย่างสามารถทำได้โดย ยกกรณีศึกษา การเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจได้ชัดขึ้น (7) การฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะหรือพฤติกรรม เป็นการวัดความเข้าใจว่าผู้เรียนได้เรียนถูกต้อง เพื่อให้เกิดการอธิบายซ้ำเมื่อรับสิ่งที่ผิด (8) การให้คำแนะนำเพิ่มเติม เช่น การทำแบบฝึกหัด โดยมีคำแนะนำ (9) การสอบเพื่อวัดระดับความเข้าใจ (10) การนำไปใช้กับงานที่ทำในการทำสื่อควรมีเนื้อหาเพิ่มเติมหรือหัวข้อต่างๆ ที่ควรจรรู้เพิ่มเติม

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีแห่งการเรียนรู้เพื่อการรู้เรียนนั้น ถือว่าเป็นบทเริ่มต้นของการสร้างผู้เรียนให้มีความสุขตลอดจนประสิทธิภาพและประสิทธิผลแห่งการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามยังมีทฤษฎีและเทคนิคอื่นๆ อีกที่ผู้เขียนยังไม่ได้ฉายภาพและเอ่ยอ้างถึง ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นอย่างสูงสุดว่าท่านผู้อ่านคงมีฐานคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนมากมาย เช่น สอนตามแผนจุดมุ่งหมายที่รัฐชาติได้วางไว้ สอนตามจุดมุ่งหมายตามความแตกต่างระหว่างบุคคล การสอนโดยยึดความเจริญของแบบอย่างของครูรวมของผู้เรียน การสอนเชิงบูรณาการระหว่างเนื้อหาเชิง

วิทยาศาสตร์ และเนื้อหาเชิงสังคมศาสตร์ ซึ่งล้วนแล้วก่อให้เกิดการพัฒนาต่อผู้เรียนทั้งปวง

การสอนแบบ Super Service: สื่อสัญญาแห่งความสุข

ในการสอนแบบ “Super Service” ถือว่าเป็นญาณวิทยา (epistemology) อย่างหนึ่งที่ยังขาดความเข้าใจในอภิปรัชญาแห่งศาสตร์ ฉะนั้นผู้เขียนใคร่ขอฉายภาพแห่งองค์ประกอบของการสอนแบบนี้เป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพและด้านสิ่งแวดล้อม

1. ด้านกายภาพ ซึ่งประกอบด้วย ครู สื่อ และกระบวนการ

1.1 ครู ครูถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดูแลห้องเรียนในขณะที่มีการเรียนการสอน สิ่งที่ครู (ทุกคน) จะต้องทำให้ได้ คือ การสร้างความประทับใจ ตรงตรงใจผู้เรียนทุกครั้งที่ทำหน้าที่สอน จะต้องคิดอยู่เสมอว่า ทำอะไรก็ได้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดอาการ “ศรัทธาต่อวิชาชีพแห่งครู” โดยมีความเป็นครูโดยอาชีพ มิใช่อาชีพครู วาทกรรมเกี่ยวกับความเป็นครูมีมากมาย ตั้งแต่ “ครูบ้านนอก” “ครูบนดอย” หรือแม้แต่บทเพลงอมตะ “แม่พิมพ์ของชาติ” ของวงจันทร์ ไพโรจน์ ที่ช่วยปลูกจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูได้อย่างดี ตลอดจนสะท้อนให้เห็นถึงวิริยะอุตสาหะ และความรับผิดชอบในความเป็นครูอย่างแท้จริง โดยภาพรวมของครูแล้ว ผู้เขียนมองว่ารูปลักษณ์และกิจลักษณ์ ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ในเรื่องของรูปลักษณ์นั้น โดยครูจะต้องแต่งกายสะอาด เหมาะสมกับวัย ไม่ทันสมัยจนเกินควร และไม่ล้าสมัยจนเกินงาม กล่าวคือ “ตั้งแต่ศรีษะจรดปลายเท้าต้องดูดี” ส่วนในเรื่องของกิจลักษณ์ คือการเข้าสอนและเลิกสอนอย่างตรงเวลา อนึ่งในแต่ละชั่วโมงหรือในแต่ละคาบเวลาของการสอน ต้องสามารถสร้างสัดส่วนของความรู้ การอบรมจริยศาสตร์และศีลธรรมอันดีรวมทั้งจิตสาธารณะที่มีต่อสังคม นอกจากนี้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถถกแถลงแสดงตัวตนและความสนใจแห่งตนเองได้ กล่าวคือ เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลนั่นเอง

ส่วนความรู้ในศาสตร์ คือเนื้อหาสาระที่ครูผู้สอนจะต้องมีความเชี่ยวชาญในเชิงแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนสามารถอธิบายให้ผู้เรียนฟังได้อย่างมีอรรถรส รวมทั้งสามารถโยงใย (interconnectedness) กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในเชิงปรากฏการณ์ทางสังคมได้อย่างสอดคล้อง ก็จะช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนมีการเสพความรู้เพิ่มมากขึ้นอีกช่องทางหนึ่ง

1.2 สื่อ สื่อหรืออุปกรณ์การสอนต่าง ๆ มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าความเป็นครู ถึงแม้ว่าในสมัยก่อน “ความเป็นสื่อ (mediaism) จะไม่มีมากนัก แต่ด้วยความเป็นครูอย่างแท้จริง จึงทำให้ผู้เรียนในสมัยก่อนประสบผลสำเร็จ แล้วใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข แต่ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สื่อการเรียนการสอนจึงมีมากมาย ครูจำเป็นต้องเลือกสื่อที่เหมาะสม ใช้ง่าย ทันสมัย เพื่อจะได้เป็นอีกหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นต่อมอยากเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3 ด้านกระบวนการ กระบวนการสอน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ในแต่ละชั่วโมงนั้น การสอนต้องสอดแทรกความรู้ทักษะเชิงชีวิตและความรู้ทักษะเชิงสังคม โดยทักษะเชิงชีวิตผู้เรียนจะต้องได้เรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจในชีวิตมากขึ้น และพยายามสร้าง การศึกษาต้องเอาชีวิตเป็นบทตั้งเรื่องราวของชีวิต เรื่องราวของวิถีชุมชน การสะท้อนตัวตน การแสดงอัตลักษณ์ จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขและซาบซึ้งใน “พื้นที่” แห่งตัวตนได้มากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการแห่งการสอนแบบ Super Service ที่เป็นส่วนหนึ่งแห่งการสอนทางด้านกายภาพนั้นมีขั้นตอน ซึ่งได้ปรับปรุงจากฐานคติของ Gagne’s Theory (Aronson & Briggs, 1983) ดังนี้ (1) นำองค์ความรู้ใหม่ (presently the new content) (2) ให้คำแนะนำการเรียนรู้ (provider-learner guidance) (3) ดึงศักยภาพเด็ก (eliciting the performance) (4) ให้ข้อมูลย้อนกลับ (providers feedback) (5) เชื่อมโยงคุณลักษณะของ (assessing performance) (6) เชื่อมความรู้จากครูไปสู่ความรู้ตนเอง

(provider retention and transfer)

แต่อย่างไรก็ตามผู้เขียนมองว่ากระบวนการสอนจะต้องมีการผนวกรวมสิ่งที่สามารถเติมเต็มในเรื่องของธรรมชาติ หรือองค์ความรู้ทางศาสนธรรม (ethical skill) เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่สุด

2. ด้านสิ่งแวดล้อม (environmental aspect) ถือว่าเป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้การสอนสามารถก้าวสู่ความเป็น “สุดยอดแห่งการบริการ (super service)” ได้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งประกอบด้วย

2.1 ห้องเรียน โดยเฉพาะแสงสว่าง ต้องมีแสงสว่างพอเหมาะ ไม่ทำลายจักขุสายตาต่อผู้เรียน และอากาศภายในห้องเรียนจะต้องมีการถ่ายเทได้อย่างสะดวก เพื่อสร้างความสดชื่นให้แก่ผู้เรียน

2.2 โรงเรียน โรงเรียนจะต้องมีความร่มรื่นโดยเฉพาะความสดชื่นจากต้นไม้ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาด จะทำให้ผู้เรียนสามารถดื่มด่ำกับความเป็นอุทยานการศึกษาได้อย่างดียิ่งนัก

2.3 กลุ่มเพื่อน ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และจะส่งผลต่อการสอนของครูได้ในส่วนหนึ่ง ด้วยเหตุผลที่ว่าถ้าครูมีการกระตุ้นให้เกิดการถกเถียง แล้วกลุ่มเพื่อนคอยให้กำลังใจเพื่อนด้วยกัน จะทำให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าคิด และกล้าแสดงออก สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อผู้เรียนให้สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคตได้

2.4 ครอบครัว ถือว่าเป็นสถาบันที่ทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความสุขมาก ดังจะเห็นได้จากปรากฏการณ์ทางสังคม หรือสภาพความเป็นจริง ครอบครัวที่มีการแลกเปลี่ยนแนวคิดซึ่งกันและกันเสมอ นั้น รวมทั้งให้ความรักและความเข้าใจต่อกันจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในขณะที่อยู่ในห้องเรียนได้ดีกว่า ทั้งนี้ ครูผู้สอนจะต้องสร้างฐานคติให้แก่ผู้เรียนให้เกิดการรับรู้และซาบซึ้งในสถานที่แห่งนี้ว่า เป็นบ้านที่สองของชีวิต กล่าวตามความเป็นจริงแล้ว ครอบครัวที่อบอุ่น

ย่อมสร้างพลังที่เข้มแข็งในทุกๆ ด้าน ผู้เขียนขอฉายภาพการสอนแบบ “Super Service” ในแผนภูมิต้นี้

บทสรุป

แม้ว่าการสอนจะมีวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้/ข้อความรู้ไปสู่ผู้เรียนในหลากหลายรูปแบบ แต่ทั้งนี้ จุดมุ่งหมายสูงสุดล้วนต่างมุ่งมั่นที่จะหาวิธีการ ว่าต้องทำอย่างไรให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพแห่งตนเองให้เกิดการเรียนรู้ให้ดีที่สุด และเหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพื่อคาดหวังว่าอนาคตผู้เรียนจะเป็นผลผลิตที่ดีแห่งรัฐชาติ ซึ่งตีความ

ได้ว่าเป็นทั้งพลเมืองดีและเป็นคนดี ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขและมีความสุข การสอนแบบ “Super Service” จะเป็นปาฏิหาริย์แห่งการเรียนรู้ อย่างหนึ่งที่สามารถจะช่วยเติมเต็มให้ผู้สอนสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้มีความสุขในแต่ละชั่วโมงการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- Aronson, D. T & Briqgs, B. J. (1983). *Contritutions of Gange and Briggs to a Perspective Model of Instruction*” in Reigeluth, C.M. (ed.) *Instructional Design Theories and Models: An Over view of Their Current Status*. Hillsdale, NJ: Prentice-Hall.
- Google.com. (2011). *Learning Theory*. Retrieved from <http://www.google.com>.
- Oxendine, J. B. (1984). *Psychology of Motor Learning*. (2nd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.